

KAREL

ŠIKTANEC

D Í L O 9

Na Knížecí

Horniny

Ubíratí se

Opovážení

Z pozůstalosti

Dílo 9

Na knížecí

Horniny

Ubíratí se

Opravázení

Z pozůstalosti

Karel Šiktanc

V ediční řadě Československý spisovatel

vydala Univerzita Karlova

Nakladatelství Karolinum

Praha 2023

Editor Jiří Brabec

Redakce Lenka Ščerbaničová

Fotografie na záložce ČTK

Přebal, vazba a grafická úprava Karel Vilgus

Sazba DTP Nakladatelství Karolinum

Vydání první

© Univerzita Karlova, 2023

© Karel Šiktanc – dědicové, 2023

Photography © ČTK, 2023

Design © Karel Vilgus, 2023

ISBN 978-80-246-5168-2

ISBN 978-80-246-5382-2 (pdf)



Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

KAREL ŠIKTANC

Na Knížecí

Horniny

Ubíratí se

Opovážení

Z pozůstalosti

Na Knížecí
(Pražská preludia)

2014

Ludvíku Hubáčkovi

1

Lví žár.

Řat září, strom jak poručení boží.
Horoucí, slepý smysl všeho.

„Důstojný pane“,
řekl někdo ve dveřích kostela, táhlo...
nakládali na vůz, vezli do opravy svatého.
V podsíních lila zlato.
A z rezidencí šeptemšourem auta,
a zpolykaná hráz –
něčí ruce v okně šňoří zvíře.

(Ukrutánská modř. Někdo vleže pod vozem křičí vzteky na celý dvůr... kluk má přes rameno klínový řemen. V chromovém haraburdí slzavě utkvělý zvířecí zrak. Odněkud z kuchyně teče, stojí voda s krví.)

A v keřích náhle vzňal se kelner
ve sněhové košili!
A za ním i nějaký těžkopádný, těžkomyslný děj!
A pak i podhradí:

město neobyčejné krásy!

(Ač pozdě. Vlk nad ovce – Pámbu nad štěstím.
Rzí hlava lípy jako políbená. Stačí se opřít o dům bez lidí... a dostihnou tě temné sametové šaly ze šancí, co semtam vynechávají. Jako by dómu usedalo srdce.)

V domě U kohouta se svítí.
V domě U minuty tma.

A štrachá se déšť.
V doslechu soumrak hýkavě si vzlykl,
slastí, i nicotou.
A žena mezi dveřmi jede si prsty po bocích,
jak by si rovnala, jak by si pasovala kůži.

V domě U kohouta se svítí.
V domě U minuty tma.
Titěrné hromobití.
Pravěký průvan Týna
(jak už vše zapomíná)
třese zvonama.

Čeho jsi práv?
A čeho hoden?
V úchvatném bezvětrí jasné vědomí svatyň
a studní a němých bijásků
a hvězd,

aristokracie pravých úhlů.
Mží, sestřám Na Františku padá v tom
úpalu
všecko z ruky.

(A ke mně jednosměrka)

2

I HOŘELO

Jednou v únoru. Kolem poledního.

(Byli jsme v Panské. Ve sklepě Amerlingova
ústavu. Kde bylo při náletu málokdy co
slyšet./

A teď se na vteřiny rozklepala zem.

Sirény. Siluety ruin. Ruse a modře kulmované
kouře. U Emauz. V Nuslích. Na Vinohradech.

Ač kdeco při rozumu.

Únor si bledě hleděl svého.

A já měl večer v šest své první pražské rande.

Šli jsme pěšky.

Nic skoro nejezdilo.

(A to mi hrálo! I to že bydlela někde
daleko, v Hodkovičkách, kde jsem v životě
nebyl.)

Světlo mety. Slídové tváře. Kolísala mha
i šero. A všecko dokořán se náhle nějak
pomínuté rozjíkalo, roztikalo jako by zotvírané
vnitřnosti všech náramkových hodinek. Jak by
z nich třásli duši.

Bylo mi šestnáct.

Nikde nic. A všeho hora.

(A vzít ji za ruku bylo stokrát přednější
než ta tíseň. A k nepřejítí město. A než
těch dvásetdesát leteckých pevností z poledne.
I než ty ohně.)

Most Palackého byl Mozartův.

Šli jsme si.

A jejich dům na samém konci tmy
měl předzahrádku –

(převysoko při něm klackovala se holá
přerostlá alej.

Lesík za ní, surově odstrčen stranou.)

Ohlídla se po bolavém městě:

„Dlouho se nevidíme,“ řekla.

A něco o otci. Proč musí poslechnout.

A proč se stěhují...

Řekl jsem pravdu. Že je mi to líto.

Vzala mě za ruku

(skvostné zápěstí, nahé, bez hodinek)

a řekla pošeptu,

co mi z ní do teď zbylo:

„Lítost si šíje na sebe sama.“

A odmykala dům.

Snad že se učila švadlenou.

Snad něco z pohádek...

(Chtěl jsem ji políbit Ale uhnula –
nahmát jsem medailon na černé sametce,
byl teplý!)

A hrklo v domě.

Byl jsem sám.

Někde v kopci zatúrovalo auto bez světel.

Praha pode mnou byla mírná, špinavé zlato,
ostýchavý nach.

(A cinkly tramvaje. Z nízka.
A přibývalo hlasů. Jeden přes druhý.
Smíchy, durdění...)

Jako za dne.

Jako by se nic nestalo.

A jediný mi neřekl, že ji už nevidím.

I DIVEM BLEJSKLO SE

Nechtě

Odsebesamo

Jak jsme tam sborem stáli o prvních svátcích
bez Němců, bez války a zpívali čtyřhlasně
„Ó, milé Vánoce, posvátný čase...“ Kus
od orloje Od prvního Stromu republiky Od
plného náměstí Plavalo nebe plaval rynek
A od Stavovského nějaký průvod... sotva spat-
řený neslyšně chichotal se sních, stráň v konci
ulic čisté povlečení

„Nebe je jinačí, hvězdy se mění...“

Kliky všech dveří při radnici byly ze zlata
A kdeco kolem jak by nebeského původu: zástup
strom kde v nebi oči profesora Truhelky
A stínem na štítech jeho ohromný ruce

Dozpívali jsme Vážní pomklí (ač na škole
nejukřičenější třída) A pořád pohromadě (ač
rozchod!) hleděli jsme po třpytu a po jmelí
a po tom mokrém Alelujá a po sobě
A nevěděli proč Nikdo ani zdání
Neboť se o tom za války neučilo
Být u vytržení

4

TVRZ

Svítilo se tu laternou
Zažihalo se loučí
A láska byla za věrnou
 Za přítrž
 Za lež nádhernou...

troufalou
zoufalou

vším co si naporoučí

Je tisíc tady tisíc ted' –
jediné místo nazýváno tvrzí
Má tvrz

Mé Ponejprv Mé Nazpaměť
Můj paškál oslepen-li svět,

smrtné oči
potmě lžou

A v nesmrtelných slzy

Tisící sakr proklel kůr
Tisící pláč že nic víc není
A stejně rozžat Rajský dvůr
křížemkráž plný
prázdných šňůr...

jen na pár kolíčkách
děravě průsvitné

vše naše samocení

5

I JSEM SE BÁL

Třikrát čtyřikrát v noci na Štvanici
když se z hospody na Hlávkově mostě
vyhrnul po zavření někdo rovnou na ostrov
A koktavě klel
A slepě táh se do šera...
až orvaný zfetovaný dovlík se z křoví
ke kurtům
a začal mlátit pěstí na skleněný tenisový dům
který jsem hlídal

Jednou byli dva
Bylo slyšet písek, šprajc A všecko se
třáslo nakoplá židle lítla ze schodů
zblízka se dvojmo rozcenily zuby:
„Otvírej, ty kurvo!“
Pajc tekl po rampě Rozdrnělo se sklo
Couval jsem mizel do stínů
a pomalu jedno po druhém vypínal
vnitřní i venkovní světla

(A myslel na Suchánkovou
jedinou paní mezi strážnými kdyby tu byla
sama místo mě)

AČ BYLO PŘES DEN NA OSTROVĚ BOHULIBO, BĚLOSTNO

Vanutí křídý rovnoběžný prach
a cihločerveně prostřeno, nažehlíno
od vody k vodě od bazénu ke vratům

A třely, třepily se sítě
A vlaky na mostě a boxy z kavárny
a hlášky na empajru lezly si do řeči...
dělová podání...

pěnové pinkáníčko
Chodili herci pingli veksl hvězdy prominenti
A jednou, dvakrát týdně v sedm ráno
zvonil i sám ministerský předseda
s mladým spoluhráčem
Odmykal jsem „Dobré ráno!“
volal podával mi ruku Ač bylo jedno
co jsem zač A jak se jmenuju
Co tenkrát jména!
Různí různá

Já byl Medová a Králová a Frýbort

ANO, O PARNÝCH NEDĚLÍCH BYLO I ÚPĚNLIVĚ SMUTNO

Titam hráči tentam perzonál

Jen ten úporný svit, jen ta omrzelá světla
z říční zákruty
A z Denisova nádraží šikmo štosovaný kouř
A nahoře na Letné se v jednomkole točili
dřevění koně
Tělnatá výheň ve skle lítaček
na čtyři stejné skvoucí díly
A přes lajnovaný úhor civěla na sebe
půl zlýma očima
celá ta nóbl prozatímnost zdejší
s okolním Atsi Vímesvý
s tím Zejtrajakoloni Vodičkajakokrev
To věčně poloviční resumé

(Nadarmo v houštích stála ptačí řeč
Nadarmo otec šeptem dávno po smrti
jak se to musí)

TUATAM ZNENADÁNÍ ROZSVĚCEL NASKOK FÍFA

Titěrný Jako pěna kradmo přihrblý

těkavě kličkoval těkavě zjevoval se
v porostu
někam se divně smál někam div nenabíral
(jak už se bolest umí ošklivě ale
pravdomluvně culit)
Fífa
Tichý blázen